Tribhuvan University

2079

Bachelor Level **(4Yrs.)** / Education / II Year

नेपाली भाषा पाठ्यक्रम पाठ्यपुस्तक तथा शिक्षण पद्धति (नेपा.शि. ४२४)

Full Marks: 100

Time: 3 hrs.

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable. The figures in the margin indicate full marks.

सबै प्रश्नहरू अनिवार्य छन् ।

समूह "ख" ८×७=५६

१. भाषा पाठ्यक्रम निर्माणमा व्यवहारवादी सिद्धान्तका मान्यताहरू उल्लेख गर्नुहोस् ।

२. भाषा पाठ्यक्रमका स्तरणको प्रयोजन बनाउनुहोस् ।

अथवा

भाषा पाठ्यवस्तु स्तरणको प्रक्रियाको मूल्याङ्कन गर्नुहोस् ।

३. पाठ्यक्रमको तत्त्वको आधारमा भाषा पाठ्यक्रम र अन्य विषयको पाठ्यक्रम बिचको तुलना गर्नुहोस् ।

४. अनुपूरक सामग्रीहरुको प्रकार लेखी अभ्यास पुस्तिकाको महत्त्व दर्शाउनुहोस्।

५. आन्तरिक विशेषताका आधारमा वि.सं. २०२८ पूर्वका नेपाली भाषा पाठ्यपुस्तकबारे प्रकाश पार्नुहोस् ।

अथवा

वि.सं. २०२८ पूर्वका माध्यमिक तहका नेपाली भाषा पाठ्यपुस्तकका केही ऐतिहासिक तथ्य छोटकरीमा केलाउनुहोस् ।

६. पाठ्यपुस्तक निर्माण योजनामा पूर्व सर्त र विशेष सर्तको औचित्य पुटि गर्नुहोस् ।

क्रमश..

७. भाषा शिक्षणको वर्तमान सन्दर्भमा सम्प्रेषणात्मक पद्धतिको सान्दर्भिकता देखाउनुहोस् ।

८. भाषा शिक्षणमा प्रस्तावित पद्धतिका विशेषताको व्याख्या गर्नुहोस् ।

अथवा

आगमनात्मक पद्धतिको सैद्धान्तिक आधार र शिक्षण प्रक्रिया उल्लेख गर्नुहोस् ।

समूह "ग"

२×१२=२४

९. भाषा पाठ्यक्रम निर्माणमा उपयोग गरिने सिकाइ सिद्धान्तहरूको व्याख्या गर्नुहोस् ।

१०. सैद्धान्तिक आधार, प्रमुख विशेषता र मूल्याङ्कनात्मक सीमाका आधारमा मौखिक संरचना सन्दर्भ पद्धतिको चर्चा गर्नुहोस् ।

अथवा

प्रकृति, प्रवृत्ति र स्वरुपका आधारमा परम्परागत र आधुनिक भाषा पाठ्यपुस्तकको समीक्षा गर्नुहोस् ।

०

Tribhuvan University
2079
Bachelor Level **(4Yrs.)** / Education / II Year Roll No: ....
नेपाली भाषा पाठ्यक्रम पाठ्यपुस्तक तथा शिक्षण पद्धति
(नेपा.शि. ४२४)

समूह "क" २०

सबै प्रश्नहरू अनिवार्य छन् । सर्वोपयुक्त उत्तरमा रेजा (√) चिन्ह लगाउनुहोस् ।

१. भाषाको परिवेशजन्य प्रयोगमा जोड दिने पाठ्यक्रम कुन हो?
क. संरचनात्मक पाठ्यक्रम ख. सम्प्रेषणात्मक पाठ्यक्रम
ग. रेखीय पाठ्यक्रम ग. चक्रीय पाठ्यक्रम

२. आगमनात्मक पद्धतिमा कस्तो शिक्षण प्रक्रिया अवलम्बन गरिन्छ ?
क. सिद्धान्तबाट उदाहरण ख. मौखिक अभ्यासको खोजी
ग. उदाहरणबाट सिद्धान्त घ. भाषिक कार्य र परिवेशको खोजी

३. चक्रीय स्तरणको मूलभूत मान्यता कुनलाई मानिन्छ?
क. थपोट र आवृत्तिको सन्तुलित व्यवस्था
ख. भाषिक र भाषातत्वको बनावटसंग सम्बन्धित व्यवस्था
ग. पाठ्यसामग्री निर्माणको पूर्ववर्ती र उत्तरवर्ती व्यवस्था
घ. छनोट भएका केही एकाइहरु मत्र थपिने व्यवस्था

४. भाषा सामग्रीहरूको क्रमबद्ध प्रस्तुतिका लागि बनाइएको एउटा समष्टि योजना के हो?
क. पद्धति ख. अवधारणा ग. प्रविधि घ. विधि

५. वर्तमान नेपाली पाठ्यक्रमले स्वतन्त्र रचना अन्तर्गत निबन्धलाई कति अङ्क दिएको छ?
क. ६ ख. ८ ग. १० ङ. १५

६. वर्तमान नेपाली भाषाको माध्यमिक शिक्षा पाठ्यक्रमको परिमार्जन वि.स. २०७१ मा पनि हुनुको श्रेय कुन संस्थालाई जान्छ?
क. नेपाल राष्ट्रिय शिक्षा आयोगको प्रतिवेदन २०११
ख. कलेज अफ एजुकेशन २०१३
ग. सर्वाङ्गीण राष्ट्रिय शिक्षा समिति २०१८
घ. राष्ट्रिय शिक्षा पद्धतिको योजना २०२८

७. कक्षा एकसम्म सामान्यतः कति प्वाइन्टसम्मका अक्षरको अकार उपयुक्त मानिन्छ?
क. १६-२० प्वाइन्ट सम्मका अक्षर
ख. २४-३६ प्वाइन्ट सम्मका अक्षर
ग. ६० प्वाइन्ट सम्मका अक्षर
घ. १२० प्वाइन्ट सम्मका अक्षर

८. पाठ्यपुस्तक निर्माण योजनामा ध्यान पुऱ्याउनुपर्ने विशेष पक्ष कुन होइन?
क. उद्देश्यको निर्धारण ख. विषयवस्तु
ग. प्रस्तुतिक्रम घ. पाठ्यवस्तुको वितरण

९. भाषा पाठ्शालाका लागि उपयोगमा ल्याइएको आधारभूत पाठ्यपुस्तक कुनलाई मानिन्छ?
क. गोरखा शिक्षा ख. अक्षराङ्क शिक्षा
ग. व्यक्त चन्द्रिका घ. व्यवहारमाला

१०. नेपाली भाषा पाठ्यक्रममा कस्ता उद्देश्यहरु समेटिनु श्रेयस्कर हुन्छ?
क. विषयवस्तुपरक ख. उद्देश्यपरक
ग. सिपपरक घ. साहित्यपरक

११. एकभन्दा बढी अर्थ, संरचना र अभिप्रायका निम्ति उपयोग गर्न सकिने स्थितिलाई के भनिन्छ?
क. प्राप्यता ख. विस्तरण
ग. आवृत्ति घ. व्यापन

१२. भाषा पाठ्यवस्तु छनोटको सबैभन्दा बढी विकल्प हुने शब्दवर्ग कुनलाई मानिन्छ?
क. क्रिया विशेषण ख. नाम
ग. सर्वनाम घ. विशेषण

१३. भाषा पाठ्यपुस्तकको प्राज्ञिक विशेषतामा कुन कुरापर्दैन?
क. छपाइ र बँधाइ ख. अभ्यास
ग. चित्र घ. भाषा

१४. वि.सं. २०२८ सालको पाठ्यक्रममा माध्यमिक तहमा कुन - कुन कक्षा राखेकोछ?
क. ९ र १० ख. ९ - १२
ग. ८ - १० घ. ७ - १०

१५. वर्तमान माध्यमिक पाठ्यक्रमले कुन प्रकारको क
गरेको छैन?
क. तिलस्मी कथा ख. लोक
ग. सामाजिक कथा घ. ऐति

१६. शिक्षक निर्देशिका के हो?
क. अतिरिक्त सामग्री ख. अन्य
ग. थप सामग्री घ. पूरक

१७. सम्प्रेषणात्मक पद्धतिको मूलभूत मान्यता कुन हो
क. व्याकरणात्मक धारणालाई शैक्षणिक अनुक्र
ख. अभिव्यक्तिगत सामर्थ्यमा जोड दिनु
ग. शिक्षक केन्द्रित शिक्षणमा जोड दिनु
घ. उदाहरणबाट सिद्धान्ततर्फ उन्मुख

१८. मौखिक संरचना सन्दर्भ पद्धतिको प्रमुख मान्यता
क. संरचनालाई सन्दर्भ र प्रसङ्गअनुसार अभ्य
ख. भाषिक प्रयोगकर्ताको कार्य सम्पादनमा जो
ग. उच्च बौद्धिक स्तरका विद्यार्थीका लागि उप
घ. कम समयमा अधिक शिक्षणको लागि उपय

१९. पाठ्यक्रमलाई सिकाइको योजना मान्ने विद्वान्
क. फ्रोबेल ख. हि
ग. कनिङ्घम घ क्रो

२०. वि.सं २०२८ सालको माध्यमिक तहको नेपाली
नेपाली विषय कति पूर्णाङ्कको थियो?
क. ५० ख. १०० ग. १५०